

що і закінчений злочин на тій підставі, що суб'єкт діяння має умисел в замаху на злочин, що і при закінченні його, і відповідно, пом'якшення максимально-го основного покарання було б недоцільним.

Враховуючи вищесказане, можна дійти висновку, що як в вітчизняній, так і зарубіжній юриспруденції немає єдиного підходу щодо призначення покарання співучасниками за незакінчений злочин. На мою думку, призначення покарання співучасникам за закінчений замах як за закінчений злочин – є необхідним і доцільним, адже це може стати дієвим законодавчим засобом протидії злочинам, вчиненим у співучасті.

Одержано 20.04.2017

**НАУКОВИЙ ГУРТОК
КАФЕДРИ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ ЕКСПЕРТОЛОГІЇ
ФАКУЛЬТЕТУ № 1**

УДК 343.615:340.0(477)

Марія Сергіївна Хмелик,

курсант 3 курсу факультету № 2 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук, ст. наук. співробітник Крєпаков І. О.

**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ
КОРИСЛИВО-НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ**

Серед багатьох форм злочинних посягань на охоронювані кримінальним законом суспільні відносини злочини корисливо-насильницької спрямованості є одними із найнебезпечніших.

Це зумовлено тим, що посягання на основний, безпосередній об'єкт здійснюється шляхом посягання на особу, тоді як, відповідно до ст. 3 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю, а утвердження і забезпечення прав та свобод людини є головним обов'язком держави.

Одним із головних суб'єктів охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави є Національна поліція України.

На сучасному етапі реформування підрозділів Національної поліції України особливого значення набуває проблема налагодження дієвої системи профілактики злочинності, зокрема корисливо-насильницької. На нашу думку, одну з ключових ролей у системі профілактичної діяльності відіграють органи досудового розслідування Національної поліції України, зокрема слідчі.

Обґрунтовуючи свою позицію щодо вказаного питання, необхідно зазначити, що дослідження проблем профілактики корисливо-насильницьких злочинів було об'єктом наукових інтересів багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: Ю. М. Антоняна, В. В. Василевича, В. В. Голіни, Б. М. Головкина, І. М. Даньшина, О. М. Джужи, В. І. Задорожного, А. П. Закалюка, А. Ф. Зелінського, М. Г. Колодяжного, В. М. Кудрявцева, Н. В. Кулакової, Д. В. Рівмана, В. І. Шакуна, В. І. Полубинського, В. Я. Рибальської, Є. Є. Центрора, В. Є. Христенко, А. Л. Репецької, В. О. Тулякова та ін.

Однак, незважаючи на значну розробленість цієї теми, необхідно зазначити, що об'єкт наукових інтересів учених у більшості їх досліджень був спрямований на особу злочинця, а особа потерпілого, на жаль, лишалась поза увагою наукової спільноти.

Як наслідок, при здійсненні профілактичних заходів, спрямованих на захист від протиправних посягань, вся увага практичних підрозділів Національної поліції України зосереджена на особі злочинця, жертва ж злочину, як правило, залишається поза увагою, заходи профілактичного впливу здійснюються виключно стосовно злочинців з метою недопущення або припинення їх подальшої злочинної діяльності.

На нашу думку, доцільно звернути увагу на необхідність активізації профілактичної діяльності органів досудового розслідування, насамперед слідчих, щодо виявлення у потерпілих від злочинів осіб віктимної схильності.

Безумовно, зазначена проблема не є новою, а тому в теорії відомий віктимологічний напрям криміналістичної профілактики. Віктимологічна профілактика – це специфічна діяльність соціальних інститутів, спрямованих на виявлення, усунення або нейтралізацію факторів, обставин, ситуацій, які формують віктимну поведінку та обумовлюють вчинення злочинів, виявлення груп ризику та конкретних осіб з підвищеним ступенем віктимності з метою відновлення та активізації захисних властивостей, а також розробки або удосконалення засобів, що використовуються для захисту громадян та конкретних осіб від злочинів.

Варто наголосити, що віктимологічна профілактика злочинів здійснюється на трьох рівнях: загальносоціальному (вирішення соціально-економічних та культурно-виховних завдань, що спрямовані на усунення або нейтралізацію причин та умов, що сприяють кримінальній віктимізації, та зниження рівня віктимності); спеціальному (передбачає здійснення державними органами, громадськими об'єднаннями та окремими громадянами заходів, які спрямовані на попередження злочинів шляхом недопущення реалізації віктимних якостей); індивідуальному (заходи індивідуальної профілактичної діяльності щодо осіб, які, судячи з аналізу їх поведінки або сукупності особистісних характеристик, можуть з великою часткою вірогідності стати жертвами).

Ми цілком погоджуємося з такою класифікацією та вважаємо, що саме слідчий на спеціальному та індивідуальному рівнях є головним суб'єктом проведення віктимологічної профілактики під час розслідування злочинів, у тому числі й корисливо-насильницьких.

Обумовлено це тим, що слідчий у ході проведення слідчих (розшукових) дій має найчастіше безпосередній контакт з потерпілим і, як наслідок, має можливість здійснювати профілактичний вплив на останнього.

Тобто слідчий має можливість здійснити профілактичну психокорекцію свідомості потерпілого, нейтралізувати формування у нього злочинних намірів, а також виявити індивідуальні ознаки схильності до вчинення злочинів.

Одержано 20.04.2017

УДК 340.64:577.212

Владислав Ігорович Анпілогов,

курсант 3 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: викладач кафедри Приходько В. О.

ДЕЯКІ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВИХ ГЕНОТИПОСКОПІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

Метод генотипоскопії є одним з найбільш ефективних методів ідентифікації особи і полягає у дослідженні біологічних слідів, а саме зразків ДНК, та ідентифікації за ними особи. Сучасні досягнення в області молекулярної біології та генетики дозволяють в межах проведення генотипоскопічної експертизи ідентифікувати особу за різноманітними слідами біологічного походження. Об'єктом генотипоскопічного дослідження може бути ядерна ДНК, що отримують з крові, сперми, слини, букального чи іншого епітелію, волосся (при наявності в ньому волоссяної цибулини), а також з частин органів та тканин організму людини. Зрізане волосся, сеча та піт непридатні для дослідження вказаним методом, тому що не містять клітин з ядерною ДНК. Експерт в ході дослідження встановлює характеристики біологічних об'єктів. Порівняння результатів з генотипом людини дозволяє робити однозначний висновок про належність певній особі того, що опинилося «на столі» експерта. Таке дослідження сьогодні є незамінним при розслідуванні злочинів, адже біологічні об'єкти дуже часто лишаються на місцях злочину.

Аналіз криміналістичної літератури та практики органів досудового розслідування свідчить про наявність певного кола недоліків в ході призначення та проведення генотипоскопічних експертиз, таких як:

- недостатня кількість ДНК-лабораторій в експертних підрозділах МВС, МОЗ та їх відсутність у підрозділах СБУ;
- недостатня координація діяльності ДНК-лабораторій різних відомств, зокрема щодо розподілу їх функцій і визначення механізму формування єдиного обліку генетичних ознак людини;
- на законодавчому рівні не врегульованим лишається перелік певних категорій осіб, що підлягають генотипуванню для створення бази даних ДНК-профілей;